

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(fjärde avdelningen i utökad sammansättning)
den 25 mars 1999 *

I mål T-37/97,

Forges de Clabecq SA, bolag bildat enligt belgisk rätt, Clabecq (Belgien), företrätt av advokaterna Alain Zenner, Dominique Jossart, Gérard Leplat och Gilbert Demez, i egenskap av konkursförvaltare, och i förevarande mål företrätt av advokaten Pierre-Paul van Gehuchten, Bryssel, delgivningsadress: advokatbyrå Louis Schiltz, 2, Rue du Fort Reinsheim, Luxemburg,

sökande,

med stöd av

Konungariket Belgien, företrätt av förste rådgivaren Jan Devadder, utrikes-, utrikeshandels- och utvecklingsbiståndsministeriet, i egenskap av ombud, biträdd av advokaterna Jean-Marie de Backer, Georges Vandersanden, Olivier Ralet och Laure Levi, Bryssel, delgivningsadress: Belgiens ambassad, 4, rue des Girondins, Luxemburg,

Regionen Vallonien, företrädd av advokaterna Jean-Marie de Backer, Georges Vandersanden och Olivier Ralet, Bryssel, delgivningsadress: Fiduciaire Myson SARL, 30, rue de Cessange, Luxemburg,

och

Société wallonne pour la sidérurgie SA (SWS), bolag bildat enligt belgisk rätt, Liège (Belgien), företrätt av advokaterna Jean-Marie de Backer, Georges

* Rättegångsspråk: franska.

Vandersanden och Olivier Ralet, Bryssel, delgivningsadress: Fiduciaire Myson SARL, 30, rue de Cessange, Luxemburg,

intervenienter,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren Gérard Rozet, i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 18 december 1996 i vilket vissa stödingripanden till förmån för sökanden förklarats oförenliga med den gemensamma marknaden,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden R.M. Moura Ramos samt domarna R. García-Valdecasas, V. Tiili, P. Lindh och P. Mengozzi,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 18 november 1998,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 I Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (nedan kallat fördraget eller EKSG-fördraget) förbjuds statligt stöd till stålindustrin, varvid det i artikel 4 c i EKSG-fördraget förklaras att "subventioner eller statliga stödåtgärder eller särskilda pålagor som ålagts av staterna oavsett i vilken form det sker" är oförenliga med den gemensamma marknaden för kol och stål och därför är förbjudna inom gemenskapen på det sätt som anges i detta fördrag.
- 2 Artikel 95 första och andra stycket i fördraget har följande lydelse:

"I alla i detta fördrag inte förutsedda fall som synes kräva ett beslut eller en rekommendation av Höga myndigheten för att inom ramen för den gemensamma marknaden för kol och stål och i enlighet med artikel 5 förverkliga någon av de i artikel 2—4 närmare angivna målsättningarna för gemenskapen, kan detta beslut

fattas eller denna rekommendation lämnas med rådets enhälliga samtycke och efter att den rådgivande kommittén hörts.

Beslutet eller rekommendationen skall ange eventuellt ifrågakommande sanktioner som skall bestämmas om på samma sätt.”

- 3 Kommissionen grundade sig på ovannämnda bestämmelser i artikel 95 i fördraget när den, i syfte att bemöta de krav som omstruktureringen av stålindustrin ställde, i slutet av 1980-talet införde ett stödsystem i vilket det tilläts att stålindustrin beviljades statligt stöd i ett begränsat antal fall. Det gemenskaps-system om stöd till stålindustrin som gällde under den tidsperiod som är i fråga i förevarande mål infördes genom kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG av den 27 november 1991 om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin (EGT L 362, s. 57, svensk specialutgåva, område 13, volym 21, s. 189, nedan kallat regelverket om stöd).
- 4 Enligt artikel 1.1 i regelverket om stöd får ”[s]töd till stålindustrin... som finansierats av medlemsstaterna eller regionala eller lokala myndigheter eller genom statliga medel... betraktas som gemenskapsstöd och därmed förenligt med en väl fungerande gemensam marknad endast om det uppfyller kraven i artikel 2—5”. Enligt artikel 1.2 avses med begreppet stöd ”även inslag av stöd i överföringar av statliga medel till stålföretag från medlemsstater, regionala eller lokala myndigheter eller andra organ i form av köp av aktier, kapitaltillskott eller jämförbar finansiering... som inte kan betraktas som tillförsel av egentligt riskkapital i enlighet med den investeringspraxis som är gängse i en marknads-ekonomi”.
- 5 Enligt artiklarna 2—5 i regelverket om stöd kan det under vissa förutsättningar anses vara förenligt med den gemensamma marknaden att bevilja stöd till stålföretag för att täcka kostnader för forsknings- och utvecklingsprojekt, stöd för åtgärder för att nya lagstadgade miljöskyddsnormer skall uppfyllas av

anläggningar som varit i drift i minst två år innan dessa nya normer infördes, stöd till stålföretag som för gott upphör med produktion av järn- och stålprodukter som omfattas av EKSG-fördraget och stöd för att täcka kostnader för ersättning till anställda som sägs upp eller förtidspensioneras samt vissa stöd till företag som är lokaliserade i Grekland, Portugal och förutvarande Tyska demokratiska republiken. Enligt regelverket får emellertid varken driftsstöd eller omstruktureringsstöd beviljas, utom i fall det rör sig om företag som läggs ned.

Bakgrund

- 6 Sökanden är ett bolag upprättat enligt belgisk rätt som under sin verksamhetstid tillverkade flytande stål och valsade helfabrikat, som till exempel plåt och valsade ämnen.

- 7 Société wallonne pour la Sidérurgie SA (SWS), vars aktiekapital till 100 procent ägs av regionen Vallonien, har till uppdrag att som ett led i regionens ekonomiska politik vad avser stålindustrin, ingripa i privata företags intresse.

- 8 Under den första delen av 1980-talet upprättades en rekonstruktionsplan för sökanden och inom denna ram beviljades sökanden flera investeringskrediter. Dessa krediter omfattades i huvudsak av en statlig garanti. Den första krediten uppgick till 1,5 miljarder BFR, den andra till 850 miljoner BFR och den tredje till 1,5 miljarder BFR. Den fjärde och sista krediten i denna serie beviljades år 1985 och uppgick till 650 miljoner BFR. Dessa krediter med statlig garanti kallas vanligen "SNCI-krediter" (krediter från Société nationale du crédit à l'industrie). Genom beslut av den 16 december 1982 och av den 31 juli 1985 godkände kommissionen på vissa villkor en del av denna rekonstruktionsplan, bland annat vad avser det första och det fjärde lånet på 1,5 miljarder BFR respektive 650 miljoner BFR.

- 9 Även Compagnie belge pour le financement de l'industrie (nedan kallat Belfin), vilket har skapats för att finansiera investeringar i syfte att omstrukturera den belgiska industrin, och vilket till hälften är statligt, beviljade sökanden flera lån av medel som lånats från kreditinstitut: 104 miljoner BFR år 1988 och 196 miljoner BFR år 1989, vilka ersattes av ett lån på 300 miljoner BFR år 1991, och 200 miljoner BFR år 1994, som ersatte ett lån från år 1987.
- 10 Genom skrivelse av den 25 juni 1996 underrättade Belgiens ständiga representation vid Europeiska unionen, i enlighet med artikel 6.2 i regelverket om stöd, kommissionen om en plan som syftade till att tillåta sökanden att fortsätta sin verksamhet. Kommersiellt innebar planen att hela stålverket kunde bibehållas, men med begränsad verksamhet. I finansiellt hänseende innehöll planen, i den form den meddelats, dels "kompletterande åtgärder" som bestod i att SWS tillförde nytt kapital uppgående till 1,5 miljarder BFR och omläggning av företagets skulder med SNCI:s och Belfins godkännande, dels SWS:s förvärv av 21,3 procent av företagets aktiekapital, vilken post tidigare ägdes av bolaget Socindus, vilket är ett bolag som företräder intressen hos förvaltande aktieägare som är privatfamiljer. SWS fick därvid ett aktieinnehav på 60,3 procent, medan resten ägdes av allmänheten.
- 11 Innan planen upprättades hade flera studier upprättats avseende företagets ekonomiska situation, bland annat, på företagets egen begäran, av konsultfirmorna Laplace Conseil och Davy Clecim. Sökandens styrelseordförande, Jean Gandois, hade fått Robert Collignons, premiärminister för regionen Vallonien, uppdrag att studera huruvida Valloniens stålindustri var konkurrenskraftig och vilka åtgärder som borde vidtas för att bibehålla densamma, särskilt vad avser sökanden. I de tre rapporterna rådde enighet om att radikala och snabba åtgärder behövde vidtas för att säkra sökandens överlevnad. Kommissionen frågade vid detta tillfälle SWS vad det hade för planer vad avser sökanden. SWS svarade att det önskade "undvika att företaget skulle gå i konkurs genom att ingå nödvändiga avtal med Forges fordringsägare och banker, för att undgå en ekonomisk och social katastrof" samt förklarade att "på premiärministerns begäran kommer SWS inte att fatta något slutgiltigt beslut avseende Forges de Clabecq innan regionens Valloniens regering har analyserat slutsatserna i Gandois-rapporten".

- 12 Till följd av detta meddelande begärde kommissionen, i skrivelse av den 5 juli 1996, kompletterande upplysningar från Belgiens ständiga representation vid Europeiska unionen. Kommissionen ville bland annat få veta om andra åtgärder än de som hade meddelats hade vidtagits. Kommissionen anmärkte i detta sammanhang att meddelandet inte innehöll någon upplysning om villkoren för omläggningen av sökandens skulder och om det lån på 500 miljoner BFR som regionen Vallonien hade beviljat i slutet av år 1992, vilket kommissionen inte hade ansett som stöd, under vissa förutsättningar rörande räntesatsen. Kommissionen anmärkte dessutom att det i belgisk press hade rapporterats om andra åtgärder, bland annat nya lån till sökanden. Belgiens ständiga representation delgav regionen Vallonien denna skrivelse.
- 13 Genom skrivelse av den 23 juli 1996 lämnade de belgiska myndigheterna kompletterande upplysningar. Vad avser lånet på 500 miljoner BFR från år 1992 angavs att "på [sökandens] styrelses begäran och i syfte att erhålla bankers och leverantörers stöd för att utföra en studie och genomföra en rekonstruktionsplan", hade SWS år 1996 beslutat att efterskänka sin fordran på sammanlagt 555 miljoner BFR. I skrivelsen preciserades att denna åtgärd inte utgjorde ett stöd, eftersom sökanden i vilket fall som helst aldrig hade kunnat återbetala lånet.
- 14 Vad avser omläggningen av skulderna hade till skrivelsen bifogats handlingar rörande en principöverenskommelse med SNCI och Belfin om att förlänga återbetalningsfristen med tre år. Denna principöverenskommelse var förenad med flera villkor, bland annat Europeiska gemenskapens godkännande av kapitaltillskottet till sökanden.
- 15 Det preciserades vidare att SWS hade beviljat sökanden en överbrygningskredit på 200 miljoner BFR, som förskott på det planerade kapitaltillskottet. Detta förskott var oundgängligt för att sökanden skulle kunna fortsätta driften i avvaktan på kommissionens beslut. I skrivelsen angavs vidare att fler förskott utan tvekan skulle bli nödvändiga.

- 16 Det angavs vidare att åtgärderna i planen i vilket fall som helst inte utgjorde statligt stöd, eftersom allmänna medel inte användes och åtgärderna var desamma som en förständig privat investerare som verkar på marknadsekonomiska villkor skulle ha vidtagit. SWS hade dessutom inte för avsikt att förbli majoritetsaktieägare i sökandebolaget. I skrivelsen angavs slutligen att SWS förklarade sig villigt att förse kommissionen med nödvändiga kompletterande upplysningar och att undersöka de eventuella anpassningar som denna kunde komma att föreslå.
- 17 I ett meddelande som avgavs med stöd av artikel 6.4 i regelverket om stöd, vilket offentliggjordes den 11 oktober 1996 (EGT C 301, s. 4), riktade kommissionen en formell underrättelse till den belgiska regeringen och uppmanade denna och samtliga berörda personer att inkomma med synpunkter.
- 18 I kommissionens beslut 97/271/EKSG av den 18 december 1996, Stål EKSG — Forges de Clabecq om regionen Valloniens ingripande till förmån för stålföretaget Forges de Clabecq (EGT L 106, 1997, s. 30, nedan kallat det omtvistade beslutet), föreskrevs följande:

”Artikel 1

Följande åtgärder som Belgien vidtagit till förmån för Forges de Clabecq utgör stöd i enlighet med artikel 1.2 [i reglerna om stöd]:

— Ett kapitaltillskott till ett belopp av 1,5 miljarder belgiska franc.

— Statliga garantier för lån från Belfin och SNCI.

- Avskrivning av fordringar till ett belopp av 802,3 miljoner belgiska franc. (302,2 miljoner franc för SA Forges Finance och 500 miljoner franc för SWS).

- Överbrygningskrediter till en total summa av 700 miljoner belgiska franc.

Artikel 2

Stödet som nämns i artikel 1 är oförenligt med den gemensamma marknaden eftersom det inte överensstämmer med bestämmelserna i artikel 2—5 i beslut 3855/91/EKSG, såsom föreskrivs i artikel 1.2 i detta beslut och är således förbjudet i enlighet med artikel 4 c i fördraget.

Artikel 3

Belgien skall upphäva det stöd som nämns i artikel 1 och kräva återbetalning av det stöd som utbetalats olagligt, med ränta från utbetalningsdagen, inom en tidsfrist på två månader från delgivningen av detta beslut.

...”

- 19 Den 19 december 1996 ingav Forges de Clabecqs styrelse konkursansökan. Bolaget försattes i konkurs genom beslut av Tribunal de commerce de Nivelles den 3 januari 1997.
- 20 Det omtvistade beslutet delgavs de belgiska myndigheterna genom skrivelse av den 23 januari 1997 och offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* av den 24 april 1997.
- 21 Senare under år 1997 köptes sökandens tillgångar av ett nybildat bolag med namnet Duferco Clabecq, vilket hade bildats på en privat investerares initiativ, nämligen koncernen Duferco. I enlighet med belgisk konkursrätt behövde Duferco Clabecq inte överta sökandens skulder. Kommissionen godkände vissa av SWS:s ingripanden till förmån för Duferco Clabecq, med motiveringen att de kunde betraktas som ett tillskott av riskkapital i enlighet med normal företagssed i en marknadsekonomi.

Förfarandet och parternas yrkande

- 22 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 februari 1997 väckte sökanden förevarande talan. Målet lottades på en avdelning med fem domare. Sökanden hade i sin ansökan begärt att målet skulle lottas på förstainstansrätten i plenum. Avdelningen biföll inte denna begäran.
- 23 Genom särskild handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 6 mars 1997 begärde sökanden rättshjälp. Genom beslut av den 29 september 1997 avslag förstainstansrätten denna begäran.

- 24 Genom handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 21 mars 1997 gjorde svaranden invändning om rättegångshinder. Sökanden yttrade sig däröver den 2 maj 1997. Förstainstansrätten beslutade den 11 juli 1997 att invändningen om rättegångshinder skulle prövas i samband med att talan prövades i sak.
- 25 Genom ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli den 24 juni, den 23 respektive den 25 juli 1997, begärde SWS, Konungariket Belgien och regionen Vallonien att få intervensera till stöd för sökandens talan. Genom beslut av ordföranden för förstainstansrättens tredje avdelning i utökad sammansättning av den 31 oktober 1997 tilläts SWS, Konungariket Belgien och regionen Vallonien att intervensera till stöd för sökandens yrkanden.
- 26 Sökanden föreslog i sin replik att vissa åtgärder för processledning skulle vidtas och i andra hand att en åtgärd för bevisupptagning skulle vidtas. Förstainstansrätten ansåg att handlingarna i målet gav tillräcklig upplysning, varför den beslutade att inte vidta åtgärder för processledning eller bevisupptagning.
- 27 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet. Parterna avgav yttranden och svarade på förstainstansrättens muntliga frågor vid offentlig förhandling den 18 november 1998.
- 28 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet,

— fatta beslut om rättegångskostnader enligt gällande regler.

29 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

- avvisa talan eller i andra hand ogilla densamma,
- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

30 Intervenienterna har yrkat att förstainstansrätten skall

- ogiltigförklara det omtvistade beslutet,
- förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagande till sakprövning

Parternas argument

31 Svaranden har hävdats att talan har väckts för sent. Svaranden bestrider inte att talan har väckts inom en månad från och med delgivningen av beslutet den 23 januari 1997. Svaranden anser emellertid att tidsfristen inte skall beräknas med utgångspunkt från den dag beslutet delgavs belgiska staten, utan snarare från den dag sökanden fick kännedom om beslutet. Detta skedde

obestriddigen långt före den 23 januari 1997. Detta framgår bland annat av att Tribunal de commerce de Nivelles i sitt beslut av den 3 januari 1997 konstaterade att sökanden hade ingivit konkursansökan den 19 december 1996 ”på grund av Europeiska gemenskapernas kommissions beslut av den 18 december 1996”.

- 32 Svaranden anser att tidsfristen mot denna bakgrund började att löpa den 18 december 1996. Talan kan således inte upptas till sakprövning, eftersom den har väckts för sent.
- 33 Svaranden har i andra hand gjort gällande att även om sökanden inte ansåg sig ha en exakt kännedom om beslutets innehåll ankom det på sökanden att, inom rimlig tid, begära att få del av texten i sin helhet, vilket inte har skett.
- 34 Kommissionen har till stöd för sin argumentation särskilt hänvisat till domstolens dom av den 19 september 1985 i de förenade målen 172/83 och 226/83, Hoogovens Groep mot kommissionen (REG 1985, s. 2831), av den 6 juli 1988 i mål 236/86, Dillinger Hüttenwerke mot kommissionen (REG 1988, s. 3761), och av den 6 december 1990 i mål C-180/88, Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie mot kommissionen (REG 1990, s. I-4413), samt domstolens beslut av den 5 mars 1993 i mål C-102/92, Ferriere Acciaierie Sarde mot kommissionen (REG 1993, s. I-801), vilket det även hänvisas till i förstainstansrättens dom av den 19 maj 1994 i mål T-465/93, Consorzio gruppo di azione locale ”Murgia Messapica” mot kommissionen (REG 1994, s. II-361, punkt 29).
- 35 Sökanden har anmärkt att det endast går att väcka talan på ändamålsenligt sätt om den berörda personen känner till motiveringen till ett kommissionsbeslut. Sökanden fick emellertid del av beslutstexten först när den delgavs beslutet. Sökanden har i detta sammanhang hävdats att den, kort tid efter det att beslutet fattades, tagit kontakt med kommissionen för att få del av texten, men att kommissionen svarat att den inte kunde översända texten innan den formellt hade delgivits belgiska staten.

- 36 Sökanden har tillagt att kommissionens tolkning av rättspraxis är felaktig. Åberopad rättspraxis rör helt andra omständigheter än dem som här är i fråga. De domar och det beslut som kommissionen har hänvisat till rör nämligen fall då ett EKSG-beslut varken har delgivits eller offentliggjorts, i vilka fall talan kan väckas inom en månad från det att kännedom erhöles om detta beslut, under förutsättning att sökanden inom skälig tid har begärt att få del av beslutet.
- 37 Sökanden har slutligen anfört att den i vilket fall som helst inte hade kunnat väcka talan innan den delgavs beslutet, eftersom ett beslut enligt artikel 15 i EKSG-fördraget inte har några rättsverkningar innan det delges.
- 38 Den belgiska regeringen har anslutit sig till sökandens argumentation.
- 39 Regionen Vallonien och SWS har anmärkt att beslutet har delgivits och att talan har väckts inom den föreskrivna tidsfristen på en månad jämte förlängd tidsfrist med hänsyn till avstånd på två dagar räknat från delgivningen. De anser att artikel 33 tredje stycket i fördraget har iakttagits helt och fullt och att talan således inte kan anses ha väckts för sent.

Förstainstansrättens bedömning

- 40 Enligt artikel 33 tredje stycket i fördraget skall talan om ogiltigförklaring "väckas inom en månad efter delgivning eller efter offentliggörande av beslutet eller rekommendationen allt efter omständigheterna". Förstainstansrätten anser att enskilda i enlighet med rättssäkerhetsprincipen måste kunna lita till denna bestämmelses klara ordalydelse. Tidsfristen för att väcka talan skall således räknas från delgivning eller offentliggörande av kommissionens beslut och rekommendationer.

- 41 I förevarande fall har det omtvistade beslutet delgivits belgiska staten genom skrivelsen av den 23 januari 1997 och offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 24 april 1997. Av detta följer att förevarande talan, som har väckts den 25 februari 1997, i god tid före utgången av tidsfristen på en månad, jämte förlängd tidsfrist med hänsyn till avstånd på två dagar, som gäller för personer med hemvist i Belgien, räknat från offentliggörandet, inte väckts för sent.
- 42 Förstainstansrätten anmärker vidare att, såsom sökanden med rätta har påpekat, den rättspraxis som kommissionen har åberopat till stöd för sin invändning om rättegångshinder rör en helt annan situation än den som här är i fråga, nämligen situationen att beslutet varken har delgivits eller offentliggjorts.
- 43 Av detta följer att invändningen om rättegångshinder skall ogillas.

Prövning i sak

- 44 Sökanden och intervenienterna har i huvudsak anfört sju grunder för ogiltigförklaring. Den första grunden rör åsidosättande av artikel 4 i fördraget. Den andra grunden rör åsidosättande av artikel 95 i fördraget. Den tredje grunden rör åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen. Den fjärde grunden rör bristfällig motivering. Den femte grunden rör åsidosättande av rätten till försvar. Den sjätte grunden rör åsidosättande av den grundläggande rätten till arbete, åsidosättande av ingressen till och syftena med EKSG- och EG-fördragen och av proportionalitetsprincipen. Den sjunde grunden rör slutligen åsidosättande av likabehandlingsprincipen.
- 45 Sökanden har vidare inom ramen för förevarande talan om ogiltigförklaring i andra hand gjort gällande att regelverket om stöd är rättsstridigt. Till stöd för denna invändning har tre grunder anförts. Den första grunden rör åsidosättande

av artikel 95 i fördraget. Den andra grunden rör åsidosättande av artikel 67 i fördraget och, om så är nödvändigt, åsidosättande av artiklarna 92 och 93 i EEG-fördraget. Den tredje grunden rör maktmissbruk, uppenbart oriktig bedömning och åsidosättande av likabehandlingsprincipen.

Den första grunden för ogiltigförklaring: Åsidosättande av artikel 4 i fördraget

Parternas argument

- 46 Sökanden har anfört att det inte är regionen Vallonien utan SWS som har ingripit till dess förmån. Detta medför att ingripandena inte kan betecknas som statligt stöd. SWS är nämligen ett privaträttsligt bolag, som visserligen till 100 procent ägs av regionen Vallonien, men som inte utövar regionen Valloniens offentliga maktbefogenheter och som inte har erhållit kapital från densamma för finansiering av sin verksamhet. SWS:s ingripande ingår som ett led i dess verksamhet som aktieägare och utgör således inte ett tillskott av allmänna medel. Sökanden har vidare tillagt att även om SWS är dess största aktieägare, innehar det inte mer än 40 procent av röstetalet.
- 47 Sökanden har vidare anfört att det inte är rimligt att tillämpa kriteriet ”en privat investerare som verkar på normala marknadsekonomiska villkor” på stålindustrin, eftersom denna sektor har behov av allmänna medel för sin överlevnad. Kommissionen har dessutom inte tillämpat detta kriterium på ett omsorgsfullt och efter sökanden anpassat sätt i förevarande fall. Sökanden har i detta sammanhang anmärkt att kommissionen inte har lämnat den någon handling som gör det möjligt för den eller för förstainstansrätten att få kännedom om under vilka omständigheter ärendet har prövats. Sökanden har även anmärkt att kommissionen i sitt beslut endast har konstaterat att ”det finns en presumtion för statligt stöd, när företag, vars kapital är fördelat mellan [offentligt] och privat ägande, får en väsentligt högre offentlig ägarandel än vad som var fallet från början, och att de privata ägarnas bristande engagemang för företaget i huvudsak kan anses bero på företagets dåliga utsikter till lönsamhet” (punkt V femte stycket i övervägandena i det omtvistade beslutet). En sådan presumtion saknar

emellertid stöd i gemenskapsrätten. Kommissionens presumtion vilar dessutom på felaktiga uppgifter om omständigheterna. Bland annat hade den tidigare huvudägaren, Socindus, även fortsättningsvis hävdad att den trodde att företagets konkurrenskraft kunde återupprättas. Att denna privata aktieägare drog sig ur företaget berodde endast på att den saknade medel för att finansiera rekonstruktionsplanen.

- 48 Sökanden har tillagt att det endast är i fall då man av objektiva skäl kan anta att ingripanden inte får en godtagbar lönsamhet som ett statligt stöd är för handen. Sökanden har i detta sammanhang anmärkt att ett av kommissionens påståenden om de faktiska omständigheterna i det omtvistade beslutet, nämligen att en oberoende expert hade avrått från rekonstruktionsplanen, är felaktigt. I rapporterna från Laplace Conseil och Davy Clecim angavs att företaget hade förutsättningar att bli lönsamt. Gandois-rapporten var partisk, eftersom Jean Gandois vid den aktuella tidpunkten arbetade åt en belgisk konkurrent och en intresseförening för franska stålföretag. Vid förhandlingen har sökanden dessutom understrukt att marknaden trodde att ingripandena kunde bli lönsamma. Att börser reagerade positivt på ingripandena utgör ett viktigt indicium därför.
- 49 Sökanden har slutligen anfört att kommissionens konstaterande att "staten har ersatt den privata aktieägaren" vad avser företagets förvaltning och aktieägandet i detsamma saknar relevans, eftersom upprättandet av gemenskapen, enligt artikel 83 i fördraget, inte i något hänseende skall påverka egendomsförhållandena för de berörda företagen. Att kommissionen grundat sig på detta konstaterande leder till att offentliga företag diskrimineras i förhållande till privatföretag.
- 50 Sökanden drar av samtliga dessa skäl slutsatsen att kommissionen gjorde fel när den fann att de omtvistade ingripandena utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 4 c i fördraget.

- 51 Enligt den belgiska regeringen har kommissionen felaktigt ansett att Belfins lån till sökanden omfattades av en statlig garanti. Den belgiska regeringen har därvid anmärkt att det endast är de lån som Belfin upptagit vid bankerna som omfattas av denna garanti, och inte Belfins lån till företagen. Förekomsten av en statlig garanti utgör således en viktig skillnad mellan Belfins avtalsförhållanden med bankerna och dess avtalsförhållanden med företagen.
- 52 Den belgiska regeringen har i andra hand anmärkt att den statliga garantin för de belopp som Belfin lånat upp alltid i sin tur skall garanteras genom att låntagarna ställer säkerhet och att den således är av privaträttslig art. Dessa låntagare betalar nämligen avgifter till en "garantifond" som är knuten till Belfins lån. Enligt artikel 10 i Belfins bolagsordning täcks statens krav mot Belfin av garantin för utlånade belopp upp till de belopp som ingår i garantifonden. Intervenienten har därav dragit slutsatsen att även för det fall att förstainstansrätten finner att Belfins lån omfattas av en garanti, utgör denna garanti inte ett statligt stöd. Intervenienten har tillagt att Belfin inte är ett offentligt företag, eftersom det till 50 procent ägs av privata intressenter.
- 53 Den belgiska regeringen har i övriga delar anslutit sig till sökandens argumentation.
- 54 Regionen Vallonien och SWS har även de anslutit sig till sökandens argumentation. De har anfört att den plan som förelades kommissionen var oundgänglig och hade till syfte att relativt snabbt få till stånd lönsamhet och en förbättrad ekonomisk situation för sökanden. Särskilt kapitaltillskottet på 1,5 miljarder BFR hade till syfte att säkra företagets konkurrenskraft och framtida utveckling. Regionen Vallonien och SWS har även understrukt att SWS ingripanden begränsades till det absolut nödvändiga och att SWS således uppfört sig som en privat investerare som verkar på normala marknadsekonomiska villkor. De har på samma gång hävdad att kriteriet "en privat investerare som verkar på normala marknadsekonomiska villkor" är orimligt, eftersom det är omöjligt att uppfylla detta villkor i praktiken. En privat investerare aktar sig normalt för att överföra

kapital till ett företag i svårigheter. Kommissionen har genom att tillämpa nämnda kriterium på medlemsstaterna åsidosatt deras roll som statsmakt. Kommissionen har dessutom tillämpat kriteriet felaktigt i förevarande fall, när den inte har beaktat att planen gjorde det möjligt för sökanden att återvinna sin konkurrenskraft, bland annat genom att minska sin produktionskapacitet.

- 55 Svaranden har inledningsvis erinrat om att begreppet stöd i den mening som avses i artikel 4 c i fördraget omfattar varje kontant- eller naturaförmån som beviljas till stöd för ett företag vid sidan av betalningen, från köparen eller användaren, för varor eller tjänster som företaget producerar. Begreppet stödåtgärd omfattar inte enbart konkreta förmåner utan även ingripanden som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar företagets budget. Svaranden har vidare erinrat om att begreppet statligt stöd även omfattar såväl stöd som beviljats av medlemsstaterna eller deras regionala myndigheter som stöd som beviljats av offentliga eller privata organ med uppgift att förvalta och fördela stöd.
- 56 Mot bakgrund av denna tolkning av artikel 4 i fördraget har svaranden hänvisat till SWS:s bolagsordning. Av denna framgår bland annat att SWS är ett bolag vars aktiekapital till 100 procent ägs av regionen Vallonien, att det har som uppgift att, som "regionen Valloniens främsta politiska verktyg inom stålindustrin", förvalta aktieinnehav inom och statliga lån till stålindustrin, och säkerställa att Valloniens regerings beslut om ingripanden verkställs samt förvalta aktier, obligationer, förskott eller intressen som regionen Vallonien innehar eller förvärvar i stålindustriföretag, med stöd av sådana beslut. SWS skall i detta syfte säkerställa att beslut som fattats avseende företag som är föremål för regionen Valloniens ingripanden verkställs och kontrolleras. Svaranden har tillagt att enligt SWS:s bolagsordning utser regionen Vallonien bolagets ordförande och vice ordförande, fattar beslut om eventuella ändringar i bolagsordningen, och skall lämna sitt godkännande vad avser försäljning av aktier i bolaget, vilka i vilket fall som helst inte får innehas av andra personer än regionen Vallonien själv eller offentliga finansorgan som anges av Valloniens regering.

- 57 Svaranden har hävdade att sökandens argumentation om att det var SWS som beslutade att ingripa till förmån för Forges de Clabecq, och att detta ingripande inte innebar att statliga medel togs i anspråk, är helt felaktig. I detta sammanhang har den som komplettering hänvisat till artiklar i belgisk press, i vilka det uttryckligen sägs att Valloniens regering, och närmare bestämt regionen Valloniens premiärminister, Robert Collignon, beslutat att lämna ett ekonomiskt stöd på 1,5 miljarder BFR till Forges de Clabecq. I den information som de belgiska myndigheterna tillställde kommissionen när beslutet delgavs kommissionen i juni 1996 bekräftas också att det var regionen Valloniens premiärminister som ledde beslutsprocessen rörande Forges de Clabecq. Samma slutsats stöds av regionen Valloniens inlagor i mål T-70/97, där förstainstansrätten avvisade talan genom beslut av den 29 september 1997. I dessa inlagor talar regionen Vallonien om "sitt beslut från juni 1996" och bekräftar att "det är regionen Vallonien som har handlagt projektet och som förklarat sig villig att göra nödvändiga investeringar".
- 58 Till bemötande av den belgiska regeringens argument har svaranden anmärkt att SWS till sin skrivelse av den 23 juli 1996 bifogat vissa handlingar som författats av den belgiske finansministern och av SNCI och Belfin, av vilka det tydligt framgår att SNCI:s och Belfins lån samt de förlängda återbetalningsfristerna omfattades av en statlig garanti.
- 59 Svaranden har vidare erinrat om att principen om en privat investerare som verkar på normala marknadsekonomiska villkor förekommer i regelverket om stöd. Svaranden har understrukt att denna princip har tillämpats i ett stort antal fall för att avgöra om det föreligger statligt stöd. Kommissionen prövar därvid, särskilt i fall där ett företag mottar allmänna medel, om en privat investerare som verkar på normala marknadsekonomiska villkor skulle ha tillfört samma belopp i en liknande situation. Domstolen har för övrigt i ett antal mål godkänt kommissionens praxis i detta avseende.
- 60 Svaranden har slutligen understrukt att den har tillämpat denna princip med beaktande av sökandens konkreta situation, och att artikel 83 i fördraget, vilken sökanden har åberopat, just berättigar att denna princip tillämpas. Vad avser expertutlåtandena har svaranden anmärkt att dessa ingick bland de handlingar som kommissionen delgavs av de belgiska myndigheterna i juni 1996, och att

experterna är enhälliga vad avser sökandens katastrofala finansiella och marknadsmässiga situation. Kommissionen har också anfört att den helt och fullt har beaktat samtliga uppgifter som framgår av dessa expertutlåtanden.

- 61 Sökanden har i sitt svaromål preciserat att den avgörande frågan inte är huruvida regionen Vallonien låg bakom rekonstruktionsplanen, utan huruvida SWS, vilket är ett privaträttsligt bolag, eller dess aktieägare, regionen Vallonien, fattat ett beslut som ekonomiskt sett rättfärdigas av marknadsmässiga överväganden eller om det rör sig om ett rent politiskt beslut som helt saknar ekonomiskt berättigande. Sökanden anser med andra ord att "frågan inte är huruvida regionen Vallonien har ansvarat för handläggningen av ärendet utan på vilket sätt den har gjort det. Regionen Vallonien är i förevarande fall ensam aktieägare till huvudägaren, vilken i sin tur är minoritetsägare vad avser röstetalet, och har tillfälligt uppträtt som huvudägare till bolaget i svårigheter".

Förstainstansrättens bedömning

- 62 Förstainstansrätten konstaterar inledningsvis att uppgifterna i det omtvistade beslutet om de belopp som ingripandena avsett, varav vissa är betydligt högre än vad som ursprungligen angavs eller vad som de belgiska myndigheterna har angivit i andra sammanhang, inte har ifrågasatts av sökanden eller intervenienterna.
- 63 Det skall vidare anmärkas att begreppet stöd i den mening som avses i artikel 4 c i fördraget omfattar varje kontant- eller naturaförmån som beviljas till stöd för ett företag vid sidan av betalningen, från köparen eller användaren, för varor eller tjänster som företaget producerar samt ingripanden som minskar de kostnader som normalt belastar företagets budget (domstolens dom av den 23 februari 1961 i mål 30/59, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mot Höga myndigheten*, REG 1961, s. 1, 39; svensk specialutgåva, volym 1, s. 69). Det är uppenbart att var och en av de åtgärder som avses i det omtvistade beslutet omfattas av detta begrepp.

- 64 Det är för det första ostridigt i målet att kapitaltillskottet på 1,5 miljarder BFR och de förskott som beviljats i samband med detta tillskott inte utgör betalning för varor som sökanden har producerat, utan utgör åtgärder för att företaget skall kunna saneras. Nämnade åtgärder skall således betraktas som kontantförmåner som beviljats för att bistå ett företag och de kan således anses som stöd i den mening som avses i artikel 4 c i fördraget.
- 65 Det står vidare klart att övriga åtgärder som avses i det omtvistade beslutet har minskat de kostnader som sökanden annars själv hade fått bära. Genom avskrivningen av lånen har sökanden befriats från vissa skulder som annars hade belastat dess budget. De statliga garantierna för lånen från SNCI och Belfin samt överbrygningskrediterna var även de av sådan art att de minskade belastningen på sökandens budget.
- 66 Regionen Vallonien och SWS har vidare, som motivering för de åtgärder som vidtagits till sökandens förmån, gjort gällande att de var nödvändiga för att sanera eller till och med rädda företaget (se punkt 54 ovan). Detta visar att ingripandena syftade till att minska sökandens ekonomiska problem, och att de således utgjorde stödåtgärder.
- 67 Av detta följer med nödvändighet att kommissionen gjorde helt rätt när den betecknade var och en av de åtgärder som avses i det omtvistade beslutet som stöd.
- 68 Vad avser frågan huruvida stöden är statliga skall det erinras om att vid bedömningen av huruvida ett stöd är ett statligt stöd saknas anledning att göra åtskillnad mellan å ena sidan sådana fall där stödet ges direkt av medlemsstaten eller av en lokal eller regional myndighet, och å andra sidan fall då stödet ges av ett offentligt eller privat organ som staten eller de lokala eller regionala myndigheterna har inrättat eller utsett för att administrera stödet (se exempelvis domstolens dom av den 22 mars 1977 i mål 78/76, Steinike & Weinlig mot Tyskland, REG 1977, s. 595, punkt 21, svensk specialutgåva, volym 3, s. 329, och dom av den 21 mars 1991 i mål C-303/88, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-1433, punkt 11, svensk specialutgåva, volym 11; se även artikel 1.2 i regelverket om stöd).

- 69 Mot bakgrund av denna rättspraxis finner förstainstansrätten det styrkt att kapitaltillskottet på 1,5 miljarder BFR, de förskott som beviljats i samband med tillskottet och avskrivningen av lån utgör statligt stöd, eftersom det rör sig om ingripanden från SWS, som till 100 procent ägs av regionen Vallonien och enligt sin egen bolagsordning fungerar som "regionen Valloniens främsta politiska verktyg" samt har skapats just för att "i den regionala ekonomins intresse och med beaktande av regionens ekonomiska politik främja bildande, omorganisering eller utvidgning av privata företag" och för att "främja offentliga initiativ". Det framgår vidare av handlingarna i målet att SWS:s åtgärder till stöd för sökanden var direkt knutna till Valloniens regerings beslut. I en skrivelse till kommissionen angav regionen Valloniens premiärminister att till följd av kommissionens omtvistade beslut "ansåg regionen Vallonien att de förutsättningar som låg till grund för dess beslut från juni 1996 att delta i projektet för att rekapitalisera företaget inte längre var för handen och att den således inte längre kunde uppdra åt SWS att lämna sitt stöd till företaget" (bilaga II till dupliken).
- 70 Vad avser SNCI:s och Belfins lån konstaterar förstainstansrätten inledningsvis att kommissionen inte har betecknat dem som stöd i sig, utan hävdad att de statliga garantierna för lånen utgjorde stöd. Förstainstansrätten konstaterar vidare att den belgiska regeringens argument om att det inte förekom någon statlig garanti för lånen från Belfin, motsägs av en skrivelse av den 25 juni 1996 som Belfin tillställt sökanden och som SWS bifogat sin skrivelse av den 23 juli 1996 till kommissionen, av vilken framgår att principöverenskommelsen om tre års förlängning av återbetalningsfristen för de krediter Belfin hade beviljat sökanden var avhängig av "statens beslut (statlig kredit) att utsträcka sin garanti till att omfatta den förlängda återbetalningsfristen". Att garantierna var statliga kan inte heller med fog bestridas.
- 71 Vad avser kriteriet "en privat investerare som verkar på normala marknads-ekonomiska villkor" erinrar förstainstansrätten om att vid bedömningen av huruvida åtgärder som offentliga organ har vidtagit till förmån för ett företag är förenliga med den gemensamma marknaden, är det relevant att tillämpa detta kriterium, som bygger på det mottagande företags möjligheter att erhålla de ifrågasvarande beloppen på kapitalmarknaden och består i att avgöra huruvida en privat investerare skulle ha utfört transaktionen i fråga på samma villkor (se, analogivis, domstolens dom av den 21 mars 1990 i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen, punkt 26, svensk specialutgåva, volym 10, och förstainstansrät-

tens dom av den 30 april 1998 i mål T-16/96, Cityflyer Express mot kommissionen, REG 1998, s. II-757, punkt 51). Att som sökanden och interve-
 nienterna hävda att detta kriterium saknar relevans vad avser stålsektorn, med
 motiveringen att sektorn i praktiken oundvikligen behöver tillskott av allmänna
 medel, innebär att man förnekar att förbudet i artikel 4 c i fördraget skulle kunna
 tillämpas, trots att det rör just subventioner och stöd som beviljas av staterna.
 Förstainstansrätten anser att kriteriet ”en privat investerare som verkar på
 normala marknadsekonomiska villkor” är lika relevant vad avser artikel 4 c i
 EKSG-fördraget som vad avser artikel 92 i EG-fördraget, i den mån det syftar till
 att förmåner som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen upptäcks.
 Kriteriet står dessutom inskrivet i artikel 1.2 i regelverket om stöd och sökanden
 har inte ifrågasatt regelverkets lagenlighet i detta avseende.

- 72 Det framgår av de handlingar som ingivits till förstainstansrätten i förevarande
 mål, och särskilt av delgivningsskrivelsen (bilaga 3 till ansökan), att de åtgärder
 som vidtagits till sökandens förmån vidtagits för att ”säkerställa att det kan
 fortsätta sin verksamhet”, och att SWS varit tvungen att genomföra dessa
 åtgärder, eftersom Socindus, vilket är ett bolag som företräder intressen hos
 förvaltande aktieägare som är privatfamiljer, och som tidigare ansågs vara den
 privata aktieägare som ansvarade för företagets förvaltning, dragit sig ur
 företaget. Det framgår av samma handling att sökandens konkurrenskraft och
 finanser fortsatte att försämrats, trots de investeringskrediter som sökanden
 erhållit under 1980- och 1990-talen (se punkterna 8 och 9 ovan). Det finns all
 anledning att anta att sökanden mot denna bakgrund skulle ha mycket små
 möjligheter eller till och med ingen som helst möjlighet att finna en privat
 investerare som var villig att förse företaget med så betydande belopp som anges i
 det omtvistade beslutet. Omständigheten att börserna reagerade positivt på de
 ingripanden som skedde till förmån för sökanden utgör därvid inte ett tecken på
 att privata aktieägare skulle ha valt att själva tillföra företaget så betydande
 medel. De åtgärder som vidtogts till förmån för sökanden utgjorde inte heller
 tillskott av riskkapital enligt normal affärssed i företag som verkar på
 marknadsekonomiska villkor, utan var tvärtom nödåtgärder för att rädda
 företagets existens. Denna bedömning stöds för övrigt av omständigheten att
 sökanden ingav konkursansökan dagen efter det att den fått kännedom om att
 kommissionen inte godkände dessa ingripanden.

- 73 Förstainstansrätten finner slutligen, i motsats till vad sökanden har hävdat, att
 varken omständigheten att SWS ägde aktier i företaget när det genomförde

ovannämnda ingripanden till dess förmån eller lydelsen av artikel 83 i fördraget utgör hinder för att betrakta dessa ingripanden som statligt stöd. Att artikel 83 föreskriver att "[u]pprättandet av gemenskapen... inte i något hänseende [skall] beröra egendomsförhållandena för [företagen]" hindrar inte att artikel 4 i fördraget kan anföras mot statliga organ som i egenskap av aktieägare i företag vidtar åtgärder som inte utgör tillförsel av riskkapital enligt normal affärssed i företag som verkar på marknadsekonomiska villkor. Förstainstansrätten konstaterar härvid att det ifrågasatta beslutet riktas mot de finansiella insatser som skett till sökandens förmån och inte mot själva omständigheten att SWS äger aktier i sökandebolaget (se punkt 18 ovan).

74 Av det ovanstående följer att kommissionens bedömning att åtgärderna i fråga inte utgjorde tillskott av riskkapital enligt normal affärssed för investerare som verkar på marknadsekonomiska villkor och således skulle anses som statligt stöd i den mening som avses i artikel 1.2 i regelverket om stöd och enligt artikel 4 c i fördraget, inte kan anses uppenbart oriktig.

75 Av detta följer att kommissionen gjorde rätt när den betecknade samtliga åtgärder som vidtogs till sökandens förmån som omfattas av det omtvistade beslutet som tillförsel av allmänna medel. Talan kan således inte bifallas med stöd av den första grunden för ogiltigförklaring.

Den andra grunden för ogiltigförklaring: Åsidosättande av artikel 95 i fördraget

Parternas argument

76 Regionen Vallonien och SWS har anmärkt att — såsom kommissionen själv har medgivit i sitt beslut — ingripandena till förmån för sökanden inte omfattades av tillämpningsområdet för artiklarna 2—5 i regelverket om stöd. Mot denna

bakgrund borde kommissionen, med tillämpning av artikel 95 i fördraget, ha inhämtat rådets yttrande om ett eventuellt godkännande av åtgärderna.

- 77 Svaranden har anmärkt att i förfaranden enligt artikel 95 i fördraget förfogar den över ett utrymme för eget skön som den kan använda i det gemensamma intresset. Kommissionens användning av sitt utrymme för eget skön kan endast underkännas om det styrks att den grundats på en felaktig beskrivning av omständigheterna i sak eller på en uppenbart oriktig bedömning. Intervenienterna har inte styrkt att så är fallet.

Förstainstansrättens bedömning

- 78 Förstainstansrätten konstaterar inledningsvis att parterna inte har ifrågasatt påståendet att åtgärderna i fråga inte omfattas av någon av de kategorier av stöd som avses i artiklarna 2—5 i regelverket om stöd (se punkt 5 ovan).
- 79 Förstainstansrätten erinrar vidare om att artikel 4 c i fördraget inte hindrar kommissionen från att i undantagsfall, med stöd av artikel 95 första och andra stycket i fördraget, tillåta statligt stöd som inte hör till de grupper som avses i regelverket om stöd (förstainstansrättens dom av den 24 oktober 1997 i mål T-239/94, EISA mot kommissionen, REG 1997, s. II-1839, punkterna 63 och 72). Detta innebär emellertid inte — såsom regionen Vallonien och SWS har hävdad — att kommissionen har en sådan skyldighet, utan endast att kommissionen har givits ett utrymme för eget skön som den kan använda sig av när den anser att det anmälda stödet är nödvändigt för att förverkliga fördragets målsättningar, och detta särskilt för att möta oförutsedda situationer (domen i det ovannämnda målet EISA mot kommissionen, samma punkter). Av detta följer att kommissionen, som är skyldig att agera i gemenskapens intresse, endast i undantagsfall kan använda sig av detta utrymme för eget skön. Denna tolkning stöds för övrigt av den princip som uppställs i artikel 1.1 i regelverket om stöd, nämligen att stödåtgärder till förmån för stålindustrin endast kan anses vara förenliga med en väl fungerande gemensam marknad om de uppfyller kraven i artiklarna 2—5 i regelverket om stöd (förstainstansrättens dom av den 25 september 1997 i mål T-150/95, UK Steel Association mot kommissionen, REG 1997, s. II-1433, punkt 95). Denna ordning har just till syfte att säkerställa

sund konkurrens inom stålindustrin (samma dom, punkt 118, samt punkt I femte stycket i övervägandena i regelverket om stöd).

- 80 Förstainstansrätten anmärker slutligen att för att den skall finna att fördraget har åsidosatts till följd av en felaktig bedömning av sakomständigheter eller av en ekonomisk situation måste det styrkas att kommissionen har gjort sig skyldig till maktmissbruk eller ett uppenbart fel — i förhållande till fördragets bestämmelser — i bedömningen av den situation kommissionens beslut avser (domstolens dom av den 12 februari 1960 i de förenade målen 15/59 och 29/59, Société métallurgique de Knutange mot Höga myndigheten, REG 1960, s. 9, 28, och domstolens ordförandes beslut av den 3 maj 1996 i mål C-399/95 R, Tyskland mot kommissionen, REG 1996, s. I-2441, punkterna 61 och 62).
- 81 Förstainstansrätten anser att i förevarande fall tyder ingenting på att kommissionen har gjort sig skyldig till ett uppenbart fel genom att inte välja att undantagsvis tillåta stöden i fråga. Tvärtom var det, mot bakgrund av att sökanden, trots de betydande ingripanden som hade skett till dess förmån, nästan var konkursmässig, inte orimligt av kommissionen att anse att det nya planerade stödet, oavsett tidsperspektiv, inte kunde göra företaget konkurrenskraftigt och att det således inte fanns något mål i fördraget som gjorde det nödvändigt att tillåta dessa åtgärder. Sökandens situation vid tidpunkten för beviljandet av stödåtgärderna berodde dessutom på förutsebara händelser.
- 82 Expertutlåtandena från år 1996 rörande företags situation och de åtgärder som borde vidtas bekräftar denna bedömning. I Laplace Conseils rapport konstateras att "orsaken till Forges de Clabecqs svåra situation ligger inom företaget: samtliga led kännetecknas av en brist på ansvar: aktieägare, bolagsstyrelse, ledning, chefstjänstemän, arbetsledare och arbetstagarrepresentanter. Denna brist på ansvar har förhindrat en utveckling i personalförvaltningen, och således av företags konkurrenskraft, under de senaste 20 åren". Vidare konstateras att "Forges de Clabecq befinner sig i en ännu svårare situation än övriga stålföretag i Vallonien" och att mot denna bakgrund "är den föreslagna rekonstruktionen inte en långsiktig lösning" utan är snarare ett sätt att "vinna tid ... för att genomföra nödvändiga industriella och sociala omvandlingar". Bland nödvändiga omvandlingar nämner rapporten en "neddragning av personalstyrkan med runt 650

personer, före utgången av år 1996". Jean Gandois konstaterade i sin rapport att sökanden "är utblottad och endast överlever tack vare regionen Valloniens stöd", och han ansåg att ett kapitaltillskott på 4,5 miljarder BFR var nödvändigt för att företaget verkligen skulle ha en möjlighet att saneras. Han avrådde emellertid från ett sådant kapitaltillskott, eftersom det "skulle röra sig om ett förbjudet statligt stöd, som helt uppenbart skulle få diskriminerande verkningar för konkurrensen mellan olika aktörer inom stålsektorn. Det står klart att marknadsekonomin inte skulle kunna fungera om det stod varje stat fritt att stödja företag som den vill". Hans slutsats blev den följande: "Forges de Clabecq driver idag sin verksamhet tack vare stödet från en av sina aktieägare, nämligen regionen Vallonien. Denna situation är ohållbar. I bästa fall kan man fortsätta driften med mellan 600 och 700 personer". Inget tyder på att denna rapport var partisk.

- 83 Av detta följer att det inte finns anledning att hävda att kommissionen har gjort sig skyldig till ett uppenbart fel när den beslutade att inte tillåta stöden i fråga med motiveringen att inget av fördragets mål gjorde det nödvändigt att tillåta dem. Talan kan således inte heller bifallas med stöd av den andra grunden för ogiltigförklaring.

Den tredje grunden för ogiltigförklaring: Åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen

Parternas argument

- 84 Den belgiska regeringen har understrukit att de statliga garantier som kommissionen kritiserar i det ifrågasatta beslutet i själva verket rör dels 680 miljoner BFR i den första investeringskrediten, som beviljades sökanden i början av 1980-talet, dels en sista kredit på 650 miljoner BFR, som beviljades sökanden år 1985. Regeringen har anmärkt att dessa två krediter har godkänts, på vissa villkor, i

kommissionsbeslut av den 16 december 1982 (nedan kallat 1982 års beslut) respektive den 31 juli 1985 (nedan kallat 1985 års beslut). År 1986 bekräftade kommissionen till och med sitt godkännande, trots att det gränsvärde som den angivit hade överskridits.

- 85 Den belgiska regeringen anser mot denna bakgrund att kommissionen inte hade rätt att ompröva dessa ingripanden med tillämpning av det gällande regelverket om stöd och därvid förklara att de var rättsstridiga och att de skulle återbetalas. I detta sammanhang har regeringen understrukit att den iakttagit de villkor för godkännande som kommissionen hade uppställt år 1982 och år 1985 samt att kommissionen i vilket fall som helst aldrig har vidtagit några sanktioner på grund av att villkoren har åsidosatts.
- 86 Den belgiska regeringen har tillagt att dess argumentation inte påverkas av omläggningen av dessa skulder. Förlängningen av återbetalningsfristerna påverkade endast de statliga garantierna i obetydlig mån. Kommissionen hade således inte rätt att ompröva sitt godkännande av dessa garantier. Kommissionen borde i vilket fall som helst i sitt beslut endast ha tagit ställning till förlängningen av de ursprungliga garantiernas giltighet, och inte till garantierna i sin helhet.
- 87 Svaranden har anmärkt att den belgiska regeringens argumentation varken framförts i svaret på kommissionens formella underrättelse i förfarandet enligt artikel 6.4 i regelverket om stöd eller i något annat led av det administrativa förfarandet. Svaranden har därvid hänvisat till principen att grunderna för talan helt skall överensstämma med grunderna i det administrativa förfarandet. Det framgick för övrigt redan av kommissionens beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 6.4 i regelverket om stöd att de statliga garantierna för lånen från SNCI och Belfin inte ansågs omfattas av något tidigare godkännande från kommissionen.

- 88 Det omtvistade beslutet bekräftar dessutom endast beslutet att inleda förfarandet, och man kan föra talan redan mot det första beslutet.
- 89 Kommissionen menar slutligen att intervenienten genom denna argumentation ändrar föremålet för talan. Intervenienten har således inte godtagit tvisten såsom den förelåg när den begärde att få intervensera.
- 90 Enligt kommissionens mening kan förevarande grund således inte upptas till sakprövning.
- 91 Vid förhandlingen har den belgiska regeringen understrukit att den som intervenient i tvisten har rätt att framföra de rättsliga grunder den finner lämpliga till stöd för sökandens yrkanden. Att den inte framfört en del av sina argument i sitt svar på kommissionens formella underrättelse saknar relevans.

Förstainstansrättens bedömning

- 92 Förstainstansrätten konstaterar inledningsvis att den belgiska regeringen, i motsats till vad svaranden har påstått, inte har ändrat föremålet för talan genom att anföra en grund för ogiltigförklaring som sökanden inte har anfört. Såsom framgår av ordalydelsen i artikel 116.4 i rättegångsreglerna kan intervenienten inte utvidga de yrkanden som har anförts av den part som den stödjer, men intervenienten kan fritt välja de grunder och argument som den vill anföra till stöd för dessa yrkanden.
- 93 Denna valmöjlighet begränsas inte till de argument som har anförts under det administrativa förfarandet. Den belgiska regeringen kan förvisso inte åberopa

faktiska omständigheter som kommissionen inte har känt till och som regeringen inte har velat upplysa kommissionen om under det administrativa förfarandet (se domstolens dom i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 31), men inget hindrar att den mot det slutgiltiga beslutet anför en rättslig grund som den inte har anfört under det administrativa förfarandet.

- 94 I motsats till vad svaranden har påstått i sina inlagor utgör den regel som domstolen och förstainstansrätten tillämpar vad avser överensstämmelse mellan de grunder som har anförts i det administrativa förfarandet och talan (se exempelvis förstainstansrättens dom av den 29 mars 1990 i mål T-57/89, Alexandrakis mot kommissionen, REG 1990, s. II-143, punkterna 8 och 9, och domstolens dom av den 17 november 1992 i mål C-105/91, kommissionen mot Grekland, REG 1992, s. I-5871, punkt 12) inte en generellt tillämplig regel. Den är endast tillämplig i fall då så med nödvändighet följer av vissa bestämmelser, som artikel 91.2 i Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna, i personalmål, och artikel 169 i EG-fördraget, vad avser talan om fördragsbrott. I det särskilda system som har införts genom artikel 169 i EG-fördraget kan regeln om överensstämmelse dessutom inte anföras mot en medlemsstat, som således inte är skyldig att begränsa sina juridiska argument till vad den redan har anfört i sina yttranden i det administrativa förfarandet.
- 95 Det skall slutligen anmärkas att kommissionens slutgiltiga beslut rörande statligt stöd har egna rättsverkningar, och att berörda personer således kan föra talan mot ett sådant beslut oavsett om de har ifrågasatt beslutet att inleda prövningen av det omtvistade stödet eller inte (förstainstansrättens dom av den 31 mars 1998 i mål T-129/96, Preussag Stahl mot kommissionen, REG 1998, s. II-609, punkt 31). Således utgör — i motsats till vad svaranden har hävdad — omständigheten att Konungariket Belgien inte har väckt talan mot kommissionens beslut att inleda ett förfarande för prövning av ingripandena mot sökanden inte ett hinder för att Konungariket Belgien som intervenient vänder sig mot kommissionens slutgiltiga beslut.
- 96 Redan av dessa inledande anmärkningar följer att förevarande grund kan prövas i sak.

- 97 Enligt fast rättspraxis syftar rättssäkerhetsprincipen till att säkerställa förutsebarheten rörande de situationer och rättsförhållanden som omfattas av gemenskapsrätten (domstolens dom av den 15 februari 1996 i mål C-63/93, Duff m.fl., REG 1996, s. I-569, punkt 20). För detta ändamål är det väsentligt att gemenskapsinstitutionerna respekterar att de rättsakter som de har antagit, vilka påverkar rättssubjektens rättsliga och faktiska ställning endast kan ändras i enlighet med gällande bestämmelser om behörighet och förfarande (förstainstansrättens dom av den 21 oktober 1997 i mål T-229/94, Deutsche Bahn mot kommissionen, REG 1997, s. II-1689, punkt 113).
- 98 De rättssubjekt vars rättsliga och faktiska ställning påverkas av rättsakten i fråga kan emellertid inte framgångsrikt åberopa att denna princip har åsidosatts, om de inte själva har respekterat villkoren i densamma (förstainstansrättens dom av den 15 oktober 1997 i mål T-331/94, IPK mot kommissionen, REG 1997, s. II-1665, punkt 45).
- 99 I förevarande fall kan det konstateras att år 1996 omfattades de statliga garantierna för lånen från SNCI och Belfin inte längre av kommissionens godkännande i 1982 års och 1985 års beslut. Under tiden efter nämnda beslut hade de belgiska myndigheterna nämligen gjort betydande ändringar i villkoren för återbetalning av dessa lån, vilka var särskilt förmånliga för sökanden. Det framgår exempelvis av den belgiska regeringens förklaringar i detta avseende (interventionsansökan, punkt 12) att belgiska staten hade avskrivit 198 miljoner BFR vad avser krediten på 680 miljoner BFR och att den hade förlängt återbetalningsfristen med flera år för olika krediter som SNCI hade beviljat och förlängt giltighetstiden för därtill knutna statliga garantier.
- 100 Dessa ändringar hade inte anmälts till kommissionen och kan inte anses vara förenliga med villkoren för de godkännanden som meddelades år 1982 och år 1985. I 1982 års beslut hade kommissionen upplyst den belgiska regeringen om att godkännandet av den delgivna åtgärden var avhängigt av att sökanden slutade att söka lösa sina problem genom hjälp från staten. Detta villkor för godkännandet har klart åsidosatts genom de belgiska myndigheternas senare ändringar av den tillåtna åtgärden. I 1985 års beslut preciserade kommissionen att det godkända stödet skulle ha lämnats före den 31 december 1985. Detta

villkor utgjorde hinder för senare betydande ändringar till sökandens förmån i de godkända lånen till sökandens förmån. Kommissionens godkännande av statligt stöd kan hur som helst endast omfatta de åtgärder som har anmälts till den och kan inte anses ha fortsatta verkningar efter utgången av den tidsfrist som ursprungligen hade föreskrivits för verkställighet av åtgärderna.

- 101 Mot denna bakgrund kan talan inte bifallas med stöd av den tredje grunden för ogiltigförklaring, nämligen att 1982 års och 1985 års beslut inte skulle ha beaktats.

Den fjärde grunden för ogiltigförklaring: Bristfällig motivering

Parternas argument

- 102 Sökanden har hävdats att det omtvistade beslutet grundas på felaktiga påståenden och att kommissionen inte har förklarat varför den inte funnit invändningarna mot dess påståenden relevanta. Kommissionen har exempelvis utan någon som helst motivering i sitt beslut påstått att regionen Vallonien hade beslutat att överta kontrollen av företaget, att en oberoende expert hade avrått från rekonstruktionsplanen och att orsaken till att aktieägaren Socindus drog sig ur företaget var dess bristande möjligheter till framtida lönsamhet.
- 103 Sökanden har därför hävdats att beslutet är bristfälligt motiverat.
- 104 Den belgiska regeringen har hävdats att beslutet är bristfälligt motiverat, eftersom kommissionen har underkänt lånen från SNCI och Belfin, utan att ange exakt vilka lån det rör sig om och utan att ange vad som anses utgöra stöd i de garantier

som är knutna till dessa lån. Regeringen anser mot denna bakgrund att det inte går att förstå slutet i beslutet, nämligen att "Belgien skall upphäva det stöd som nämns i artikel 1 och kräva återbetalning av det stöd som utbetalats olagligt, med ränta från utbetalningsdagen".

- 105 Regionen Vallonien och SWS anser att kommissionen har givit en undermålig motivering till sitt beslut, i det att den har tillämpat drakoniska och teoretiska principer utan att beakta sitt besluts ekonomiska och sociala återverkningar.
- 106 Kommissionen har som svar på sökandens argumentation, vad avser huruvida vissa av dess påståenden i det omtvistade beslutet om de faktiska omständigheterna är korrekta, hänvisat till sin argumentation rörande den första och den andra grunden.
- 107 I övrigt anser den att dess juridiska och ekonomiska analys av sökandens fall på ett adekvat sätt framgår av dess beslut.

Förstainstansrättens bedömning

- 108 Enligt artikel 15 första stycket i fördraget skall kommissionens beslut vara motiverade. Enligt fast rättspraxis skall det av motiveringen klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den viktiga åtgärden och tillvarata sina rättigheter, och så att gemenskapsdomstolarna kan utöva sin prövningsrätt. Det krävs dock inte att motiveringen innehåller alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter, eftersom frågan om motiveringen inte endast skall bedömas mot bakgrund av rättsaktens lydelse utan också med beaktande av såväl sammanhanget som alla de rättsregler som gäller på det berörda området (förstainstansrättens dom av den 24 oktober 1997 i mål T-243/94, British Steel

mot kommissionen, REG 1997, s. II-1887, punkterna 159 och 160, domen i det ovannämnda målet Hoogovens Groep mot kommissionen, punkt 24).

- 109 Förstainstansrätten konstaterar dels att sökandens argument rörande bristande motivering i huvudsak går ut på att kommissionen inte har gjort en korrekt bedömning av vissa faktiska omständigheter, dels att regionen Valloniens och SWS:s argument går ut på att kommissionen i sitt beslut inte har beaktat vilka sociala och ekonomiska återverkningar dess bedömning kommer att få. Dessa argument rör helt klart inte förekomsten av en motivering utan huruvida den är korrekt, varför dessa argument egentligen inte rör motiveringsskyldigheten (se i detta sammanhang domstolens dom i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brinck's France, REG 1998, s. I-1719, punkterna 66 och 67, och förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-295/94, Buchmann mot kommissionen, REG 1998, s. II-813, punkt 45). De hör snarare till den första respektive den sjätte grunden för ogiltigförklaring.
- 110 Förstainstansrätten konstaterar, vad avser förevarande grund, att sökanden har kunnat kontrollera om beslutet var välgrundat och tillvarata sina rättigheter samt att förstainstansrätten givits möjlighet att utöva sin prövningsrätt i detta avseende (se i detta sammanhang domen i det ovannämnda målet Preussag Stahl mot kommissionen, punkt 93). Kommissionen har i det omtvistade beslutet givit en omfattande beskrivning av de faktiska omständigheterna i ärendet och de belgiska myndigheternas argument — såsom kommissionen har förstått dem — samt sin juridiska bedömning av vart och ett av ingripandena till sökandens förmån. Kommissionen har även givit en omfattande förklaring till varför den ansåg att ingripandena i fråga utgjorde ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Vad avser lånen från SNCI och Belfin har den belgiska regeringen fel när den hävdar att det inte går att avgöra vilka lån som det rör sig om. Det framgår klart av det ifrågasatta beslutet att det är samtliga garantier för samtliga lån från Belfin och SNCI som avses.
- 111 Av detta följer att talan inte kan bifallas med stöd av den fjärde grunden för ogiltigförklaring.

Den femte grunden för ogiltigförklaring: Åsidosättande av rätten till försvar

Parternas argument

- 112 Sökanden, regionen Vallonien och SWS har anmärkt att kommissionen inte hade upprättat en dialog med SWS innan den fattade sitt beslut, trots att SWS meddelat att den var villig att lämna kompletterande upplysningar eller att delvis göra ändringar i den tänkta rekonstruktionsplanen. Sökanden har sagt sig vara särskilt förvånad av att kommissionen inte har ställt några frågor rörande rapporterna från Laplace Conseil och Davy Clecim eller påståendet att regionen Vallonien var inblandad i den tänkta åtgärden.
- 113 Sökanden har vidare anfört att för det fall att prövningsförfarandet inte rör direkta ingripanden från medlemsstatens sida, utan snarare en annan aktörs handlingar, är det av vikt att inte bara medlemsstaten utan även denna andra aktör bereds tillfälle att yttra sig på ändamålsenligt sätt.
- 114 Rätten till försvar kan därför, enligt sökanden, inte sägas ha iakttagits i tillräcklig mån.
- 115 Den belgiska regeringen har anslutit sig till denna argumentation.
- 116 Svaranden har anfört att medlemsstaten är kommissionens främsta samtalspartner i ett förfarande enligt artikel 6.4 i regelverket om stöd, eftersom kommissionens beslut kommer att riktas till medlemsstaten. Vad avser berörda tredje parter skall dessa beredas tillfälle att yttra sig. Svaranden har understrukt att den i förevarande fall helt och fullt har iakttagit denna princip.

Förstainstansrättens bedömning

- 117 Enligt artikel 6.4 i regelverket om stöd skall kommissionen bereda berörda parter tillfälle att yttra sig innan den förklarar att ett stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden. I förevarande fall har kommissionen uppfyllt denna skyldighet. Den 11 oktober 1996 offentliggjorde kommissionen ett meddelande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, genom vilket den förelade den belgiska regeringen att inkomma med synpunkter och uppmanade övriga medlemsstater och andra berörda parter att inkomma med synpunkter inom en månad (se punkt 17 ovan). Efter utgången av denna frist översände kommissionen inkomna synpunkter till de belgiska myndigheterna.
- 118 Förstainstansrätten anser mot denna bakgrund att sökanden och intervenienterna inte kan göra gällande att SWS processuella rättigheter har åsidosatts. Det finns särskilt ingen anledning att klandra kommissionen för att den begärde att de belgiska myndigheterna skulle inkomma med kompletterande upplysningar, men inte riktade en sådan begäran till regionen Vallonien eller SWS. Såsom kommissionen med rätta har anmärkt i sina inlagor var dess sätt att förfara helt berättigat, eftersom slutgiltiga beslut rörande statligt stöd skall riktas till medlemsstaterna. Det framgår vidare av handlingarna i målet att SWS och regionen Vallonien har deltagit i det administrativa förfarande som föregick det ifrågasatta beslutet. Exempelvis har flera av de handlingar som Belgiens ständiga representation vid den Europeiska unionen har tillställt kommissionen författats av SWS.
- 119 Det är för övrigt tillräckligt att konstatera att SWS och regionen Vallonien har beretts tillfälle att som berörda parter inkomma med synpunkter som svar på det meddelande som kommissionen offentliggjorde i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.
- 120 Talan kan således inte heller bifallas med stöd av den femte grunden för ogiltigförklaring.

Den sjätte grunden för ogiltigförklaring: Åsidosättande av den grundläggande rätten till arbete, åsidosättande av ingressen till och målen i EKSG- och EG-fördraget och av proportionalitetsprincipen.

Parternas argument

- 121 Sökanden, regionen Vallonien och SWS har hävdatt att skälen till det omtvistade beslutet strider mot grundläggande principer, bland annat rätten till arbete.
- 122 Regionen Vallonien och SWS har i detta sammanhang anfört att kommissionen på intet sätt har beaktat de återverkningar dess beslut skulle kunna få genom att sökandens anställda blir arbetslösa och hur den sociala situationen i regionen påverkas. Kommissionen har således inte beaktat rätten till arbete, vilket är en rätt som har stadfästas av Europarådet, och i ett antal internationella instrument, som den allmänna förklaringen om mänskliga rättigheter, den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och den europeiska sociala stadgan. De har understrukit att detta är en grundläggande rättighet som således omfattas av gemenskapens rättsordning. Enligt intervenienterna måste ett beslut rörande statligt stöd inte bara uppfylla kraven rörande fri konkurrens, utan även grundas på mänskliga och sociala överväganden.
- 123 Genom att inte beakta de allvarliga återverkningar dess beslut har på det sociala planet påstås kommissionen även ha åsidosatt proportionalitetsprincipen, enligt vilken man, när det finns flera alternativa lämpliga åtgärder att välja mellan, skall välja den som är minst betungande och se till att de belastningar som påförs inte skall vara orimliga i förhållande till de eftersträfvade målen.
- 124 Kommissionen har slutligen, genom att orsaka uppsägningar, åsidosatt ingressen till EKSG-fördraget, i vilken medlemsstaterna har uttryckt sin önskan "att bidra

till en höjning av levnadsstandarden och till framsteg i arbetet för freden genom att utveckla sin basproduktion”, artikel 2 i EKSG-fördraget, enligt vilken gemenskapen skall säkerställa ”bevarande av stabilitet i sysselsättningen” och undvika ”att framkalla djupgående och varaktiga störningar i medlemsstaternas ekonomi”, och liknande mål som anges i ingressen till EG-fördraget och artikel 2 i detsamma.

125 Den belgiska regeringen har anslutit sig till denna grund.

126 Svaranden har anmärkt att denna grund i ansökan har formulerats på ett helt abstrakt och ofullständigt sätt. Svaranden har därför yrkat att förstainstansrätten skall förklara att grunden inte kan upptas till sakprövning, eftersom svaranden inte har kunnat tillvarata sina intressen.

127 Vad avser regionen Valloniens och SWS:s argument har kommissionen anmärkt att dessa saknar relevans, eftersom kommissionen inte kan frångå fördraget, regelverket om stöd och domstolens och förstainstansrättens rättspraxis. Kommissionen har vidare anmärkt att intervenienterna inte har påstått att regelverket om stöd är rättsstridigt.

Förstainstansrättens bedömning

128 Med hänsyn till att det berörda företaget befann sig i en prekär situation var det förutsebart att det omtvistade beslutet skulle komma att leda till företagets konkurs och få betydande sociala återverkningar. Såsom framgår av förstainstansrättens bedömning avseende den andra grunden var det rimligt av kommissionen att anse att det planerade stödet i vilket fall som helst inte kunde göra företaget konkurrenskraftigt. Det är uppenbart att rätten till arbete och artikel 2 i fördraget inte kan tolkas så, att kommissionen är skyldig att tillåta

statligt stöd till ett företag som kommersiellt och finansiellt sett saknar möjlighet att överleva, endast i syfte att på ett konstlat sätt upprätthålla sysselsättningen i detta företag. En sådan tolkning skulle strida mot proportionalitetsprincipen, vilken, vad avser statlig stöd, bland annat innebär ett krav på att den sunda konkurrensen inom den gemensamma marknaden bibehålls (se analogivis domen i det ovannämnda målet Cityflyer Express mot kommissionen, punkt 55). Eftersom EKSG har till uppgift att i harmoni upprätta en gemensam marknad (artikel 2 i fördraget) och eftersom statliga stödåtgärder, oavsett form, i princip anses oförenliga med den gemensamma marknaden, får kommissionen inte tillåta ett stöd till ett företag utan framtida livskraft och på detta sätt påverka den gemensamma marknadens balans genom att skapa en omotiverad ekonomisk nackdel för konkurrerande företag inom stålsektorn.

- 129 Av detta följer att talan inte kan bifallas med stöd av den sjätte grunden.

Den sjunde grunden för ogiltigförklaring: Åsidosättande av likabehandlingsprincipen

Parternas argument

- 130 Regionen Vallonien och SWS har anmärkt att EG-fördraget och kommissionens riktlinjer rörande statligt stöd är mer flexibla än reglerna om statligt stöd i EKSG-fördraget och regelverket om stöd. Enligt intervenienterna är det troligt att ingripandena till förmån för sökanden hade godkänts om de hade omfattats av EG-fördragets tillämpningsområde. Kommissionen har således åsidosatt likabehandlingsprincipen genom att inte tolka EKSG-reglerna mot bakgrund av EG-reglerna samt med beaktande av att EKSG-fördraget inte längre kommer att vara i kraft om några år.

- 131 Svaranden har anmärkt att denna argumentation inte tar hänsyn till artikel 232 i EG-fördraget.

Förstainstansrättens bedömning

- 132 Det följer av artikel 232 i EG-fördraget att EG-fördragets bestämmelser inte ändrar bestämmelserna i EKSG-fördraget, vilka följaktligen behåller sitt eget tillämpningsområde (se domstolens dom av den 24 oktober 1985 i mål 239/84, Gerlach, REG 1985, s. 3507, punkt 9, och förstainstansrättens beslut av den 29 september 1997 i mål 4/97, D'Orazio och Hublau mot kommissionen, REG 1997, s. II-1505, punkt 18). Det finns således inget stöd för påståendet att likabehandlingsprincipen har åsidosatts genom att EG-reglerna om statligt stöd är mer flexibla än EKSG-reglerna och kommissionens regelverk om stöd.
- 133 Talan kan således inte bifallas med stöd av den sjunde grunden för ogiltigförklaring.

Den första grunden för rättsstridighet: Åsidosättande av artikel 95 tredje och fjärde stycket i fördraget

Parternas argument

- 134 Sökanden har anfört att regelverket om stöd innebär att kommissionens behörighet utvidgas i betydande mån, eftersom kommissionen ges rätt att undersöka stöd, inleda ett kontradiktoriskt förfarande i detta avseende och i förekommande fall godkänna stöd och bevaka hur stödåtgärder tillämpas. Enligt sökanden omfattas emellertid varje ändring eller modifikation av kommissionens

behörighet av tillämpningsområdet för artikel 95 tredje och fjärde stycket i fördraget. Kommissionen har åsidosatt dessa bestämmelser genom att anta regelverket med stöd av andra bestämmelser i artikel 95 i fördraget. Sökanden anser vidare att regelverket om stöd inte rör ”i detta fördrag inte förutsedda fall”. Finansiellt gemenskapsstöd och produktionsåtgärder anges uttryckligen i artiklarna 54 och 57 i fördraget.

- 135 Kommissionen har anmärkt att artikel 95 första och andra stycket i fördraget gör det möjligt att överbygga luckor i dess möjligheter att vidta åtgärder, genom att kommissionen ges möjlighet att med rådets samtycke fatta ett beslut som den anser nödvändigt för att uppnå ett gemenskapsmål som anges i artiklarna 2, 3 och 4 i fördraget, medan artikel 95 tredje och fjärde stycket gör det möjligt att ändra och ompröva fördragets regler rörande kommissionens behörighet. Enligt kommissionen omfattas regelverket om stöd av första och andra stycket i nämnda artikel, eftersom regelverket har till syfte att förverkliga en väl fungerande gemensam marknad genom att införa ett gemenskapsystem som gör det möjligt att tillåta att vissa typer av stöd kan beviljas gemenskapens stålindustri.

Förstainstansrättens bedömning

- 136 Av artikel 95 första och andra stycket i fördraget följer att kommissionen är behörig att i alla i fördraget inte förutsedda fall fatta samtliga generella och individuella beslut som är nödvändiga för att förverkliga fördragets målsättningar. Nämnda bestämmelser ger nämligen kommissionen behörighet att fatta ett beslut eller lämna en rekommendation med rådets enhälliga samtycke och efter att den rådgivande kommittén hörts i alla i detta fördrag inte förutsedda fall som synes kräva ett beslut eller en rekommendation av kommissionen för att inom ramen för den gemensamma marknaden för kol och stål och i enlighet med artikel 5 förverkliga någon av de i artiklarna 2, 3 och 4 närmare angivna målsättningarna för gemenskapen. Av detta följer att i den utsträckning som fördraget, till skillnad från EG-fördraget, inte tilldelar kommissionen eller rådet någon särskild behörighet för att tillåta statligt stöd, har kommissionen med stöd av artikel 95 första och andra stycket befogenhet att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att uppnå fördragets målsättningar och följaktligen att i enlighet med det förfarande som införs i fördraget tillåta det stöd som enligt kommissionen är nödvändigt för att uppnå dessa målsättningar. Kommissionen är således

behörig att i avsaknad av en specifik bestämmelse i fördraget fatta samtliga generella och individuella beslut som är nödvändiga för att förverkliga fördragets målsättningar. Artikel 95 första och andra stycket, som tilldelar kommissionen denna behörighet, innehåller nämligen ingen närmare uppgift om räckvidden av de beslut som kommissionen kan fatta (domen i det ovannämnda målet EISA mot kommissionen, punkterna 64 och 65). Kommissionen har enligt artikel 95 första och andra stycket i fördraget just behörighet att anta ett regelverk om stöd (punkterna 66 och 72 i samma dom).

- 137 Av detta följer att talan inte kan bifallas med stöd av den första grunden för rättsstridighet.

Den andra grunden för rättsstridighet: Åsidosättande av artikel 67 i fördraget och, i förekommande fall, artiklarna 92 och 93 i EEG-fördraget

Parternas argument

- 138 Sökanden har anmärkt att regelverket om stöd inte bara rör stöd som beviljats enskilda stödmottagare utan även indirekt stöd, som stöd till forskning, utveckling, miljöskydd eller stöd till vissa missgynnade regioner. Enligt sökanden omfattas dessa områden inte av EKSG-fördragets tillämpningsområde utan omfattas snarare av artiklarna 92 och 93 i EEG-fördraget.
- 139 Sökanden anser vidare att regelverket om stöd är oförenligt med artikel 67 i EKSG-fördraget. Sökanden anser att "generellt stöd, som i betydande grad kan påverka konkurrensen på den gemensamma marknaden för kol och stål i grunden inte berörs av EKSG-fördraget ... Enligt artikel 67 i fördraget är kommissionen... behörig att efter yttrande från den rådgivande kommittén och rådet,... tillställa [medlemsstaterna] rekommendationer, i fall deras åtgärder kan skapa allvarlig obalans".

- 140 Svaranden har erinrat om att artikel 4 c och artikel 67 i fördraget rör två skilda områden. I artikel 4 c förbjuds medlemsstaterna i viss mån att ingripa på områden som enligt fördraget omfattas av gemenskapens behörighet, medan artikel 67 syftar till att parera den skada som medlemsstaterna kan åsamka konkurrensen när de använder sig av den behörighet som är deras.

Förstainstansrättens bedömning

- 141 Som förstainstansrätten redan har funnit vad avser den första grunden för rättsstridighet utgör artikel 95 första och andra stycket i fördraget en korrekt rättslig grund för antagandet av regelverket om stöd. Det står uppenbart att ett regelverk som innehåller vissa generella regler om statligt stöd till stålindustrin inte kan antas med stöd av EG-fördraget. Artikel 67 kan inte heller användas som rättslig grund, eftersom denna artikel inte rör statligt stöd (se domen i det ovannämnda målet *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mot Höga myndigheten*, punkterna 42 och 43).
- 142 Av detta följer att talan inte kan bifallas med stöd av den andra grunden för rättsstridighet.

Den tredje grunden för rättsstridighet: Maktmissbruk, uppenbart oriktig bedömning och åsidosättande av likabehandlingsprincipen

Parternas argument

- 143 Sökanden har anfört att kommissionens behörighet består i att organisera marknaden och ”i aktörernas intresse och inom ramen för rättssäkerhetens krav

fastställa villkor som är så förmånliga som möjligt för dem, så att aktörerna kan utveckla sin verksamhet”. Enligt sökanden har kommissionen genom att anta regelverket om stöd, överträtt sin befogenhet, eftersom regelverket ”medfört absurda ekonomiska verkningar”, bland annat genom att ”industrins aktörer tvingas till en förhållningstaktik”. Sökanden har i detta sammanhang förklarat att kommissionen har skapat stor osäkerhet under perioden 1991—1996. Kommissionen har bland annat avstått från att reagera med anledning av stålindustrins kris.

- 144 Sökanden anser dessutom att regelverket om stöd medfört diskriminering, eftersom regelverket innehåller villkor om att en hel industriell verksamhet måste läggas ned för att nedlägningsstöd skall kunna beviljas. Detta villkor har medfört att företag med anläggningar på skilda verksamhetsorter lättare har kunnat besluta att lägga ner en hel anläggning än aktörer — som sökanden — som endast har en enda anläggning. Kommissionen har därvid gjort sig skyldig till en oriktig bedömning, vilket den implicit har erkänt genom att undanröja denna diskriminering när den antog ett nytt regelverk år 1996.
- 145 Svaranden har anmärkt att regelverket om stöd innehöll tydliga regler om att det trädde i kraft den 1 januari 1992 och att det var tillämpligt till och med den 31 december 1996. Svaranden anser mot denna bakgrund att det inte kan hävdas att regelverket om stöd utgjort grund för osäkerhet vad avser framtiden för stöd till stålindustrin.
- 146 Svaranden har vidare understrukit att dess beteende under perioden 1991—1996 saknar relevans vad avser en bedömning av frågan huruvida regelverket om stöd är lagenligt.
- 147 Svaranden har slutligen hävdats att sökandens argument om att regelverket var diskriminerande för företag som endast är verksamma vid en enda anläggning

jämfört med företag som bedriver verksamhet vid skilda anläggningar skall förkastas med stöd av artikel 4.2 fjärde strecksatsen i regelverket om stöd enligt vilken tillstånd till stöd för nedläggning av företag förutsätter att det stödmottagande företaget varken direkt eller indirekt kontrolleras av eller direkt eller indirekt kontrollerar ett företag som i sin tur är ett stålföretag.

Förstainstansrättens bedömning

- 148 Sökandens argumentation i syfte att visa att kommissionen gjort sig skyldig till "maktmissbruk" går i huvudsak ut på att kommissionen inte i tillräcklig mån har beaktat krisen inom stålindustrin och gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning genom att finna att det inte var nödvändigt att anta ett mer flexibelt regelverk om stöd.
- 149 Förstainstansrätten konstaterar med hänsyn till innehållet i ingressen till regelverket om stöd att kommissionen dels har önskat undvika att "beröva stålindustrin stöd för forskning och utveckling eller stöd för att anpassa industrianläggningar till nya miljökrav", dels "[tillåta] socialt stöd för att underlätta inskränkning av driften vid stålverk eller finansiera att all verksamhet läggs ned", dels "[förbjuda] varje annat slags stöd till driftskostnader eller investeringar i stålföretag inom gemenskapen [med undantag för regionalt investeringsstöd i vissa regioner i medlemsstaterna...] [för att kunna fortsätta att säkerställa] sund konkurrens i denna bransch". Förstainstansrätten anser att denna avvägning mellan målen inte kan anses orimlig, särskilt som regelverket inte hindrar att stöd, med tillämpning av artikel 95 i fördraget, kan beviljas för en lovande omstrukturering, i oförutsedda och exceptionella fall (se ovan punkt 79).

Mot denna bakgrund står det klart att de principer som kommissionen har utarbetat i regelverket om stöd inte är uttryck för en uppenbart oriktig bedömning eller "maktmissbruk".

150 Vad avser påståendet att likabehandlingsprincipen har åsidosatts räcker det att anmärka att vad avser artikel 4.2 i regelverket om stöd, av vilken framgår att stöd till nedläggning med nödvändighet avser nedläggning av hela stålverk, har sökanden inte förklarat på vilket sätt det i verkligheten vore lättare för företag med anläggningar på skilda orter att lägga ned en verksamhet, jämfört med företag som inte har anläggningar på skilda orter.

151 Av detta följer att talan inte kan bifallas med stöd av den tredje grunden för rättsstridighet.

152 Av vad anförts följer att talan skall ogillas.

Rättegångskostnader

153 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom sökanden har tappat målet och kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångs-

kostnaderna, skall sökanden bära sin rättegångskostnad samt förpliktas att ersätta kommissionens rättegångskostnad.

- 154 I enlighet med artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna skall Konungariket Belgien, som har intervenerat i tvisten, bära sina kostnader.
- 155 Enligt artikel 87.4 tredje stycket i rättegångsreglerna kan förstainstansrätten besluta att även andra intervenienter än medlemsstater, stater som är parter i EES-avtalet och EFTA:s institutioner och övervakningsmyndighet skall bära sina rättegångskostnader. I det föreliggande fallet skall regionen Vallonien och SWS, som har intervenerat till stöd för sökandens yrkanden, bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) Talan ogillas.
- 2) Sökanden skall bära sin rättegångskostnad och ersätta svarandens kostnader.

3) **Intervenanterna skall bära sina kostnader.**

Moura Ramos	García-Valdecasas	
Tiili	Lindh	Mengozzi

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 25 mars 1999.

H. Jung

Justitiesekreterare.

R.M. Moura Ramos

Ordförande